

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Kléber István ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Windt Mária ügyvéd által képviselt alperes ellen munkaviszony megszüntetés jogellenességének megállapítása iránt a Pest Megyei Munkaügyi Bíróságnál 4.M.1662/2007. szám alatt megindított és másodfokon a Pest Megyei Bíróság 8.Mf.20.851/2009/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán

- tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Pest Megyei Bíróság 8.Mf.20.851/2009/4. számú ítéletének azon rendelkezését, amellyel a Pest Megyei Munkaügyi Bíróság 4.M.1662/2007/15. számú ítéletének az alperest 1.612.668 (egymillió-hatszázötvenkettőezer-hatszázhatvannyolc) forint megfizetésére kötelező rendelkezését megváltoztatta, és az alperes által fizetendő marasztalási összeget 241.404 (kettőszáznegyvenegyezer-négyszáznég) forintra leszállította, valamint az 1.078.454 (egymillió-hetvennyolcezer-négyszázötvennégy) forint és ezen összeg után járó kamatfizetési kötelezettséggel kapcsolatos rendelkezését mellőzte, hatályon kívül helyezi és a munkaügyi bíróság ítéletét helybenhagyja. Ezt meghaladóan a másodfokú bíróság ítéletét hatályában fenntartja. Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek

- tizenöt nap alatt - 14.000 /tizennégyezer/ forint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak
- felhívásra - 82.280 /nyolcvankettőezer-kettőszáznyolcvan/ forint illetéket.

I n d o k o l á s :

A felperes módosított keresetében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg az alperes rendkívüli felmondása jogellenességét, kötelezze elmaradt munkabérének, 30 nap felmondási időre járó átlagkeresetének, az Mt. 100. § (4) bekezdése alapján 12 havi átlagkeresetének, keresőképtelensége időszakára járó juttatásai, valamint ennek kamatai megfizetésére. Kérte továbbá perköltsége megállapítását is. Keresete indoklása szerint a felmondás indoka nem valós, mert ő a munkaideje alatt nem hagyta őrizetlenül a helyszínt. A Pest Megyei Munkaügyi Bíróság 4.M.1662/2007/15. számú ítéletével megállapította, hogy a felperes munkaviszonya az alperes jogellenes rendkívüli felmondása folytán az ítélet jogerőre emelkedése napján szűnik meg. Kötelezte az alperest 1.612.668 forint és ezen összegből 58.544 forint után 2003. augusztus 1. napjától, 1.078.454 forint után pedig 2006. február 20. napjától a kifizetés napjáig járó kamat megfizetésére, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte továbbá az alperest a felperes részére 50.000 forint perköltség, továbbá 96.760 forint eljárási illeték megfizetésére is. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2003. május 1-jétől állt

munkaviszonyban az alperesnél, kútk kezelő volt a munkáltató által üzemeltetett b. benzinkúton. A munkaszerződésében 90 napos próbaidőt kötöttek ki. 2003. július 11-én hajnalban - amikor a felperes beosztása szerint dolgozott - lopást követtek el a benzinkúton lévő shopból, kihasználva az ott dolgozó pénztáros-eladó és a felperes távollétét is. A tettes a cselekményével az alperesnek 677.819 forint meg nem térült kárt okozott. Az alperes 2003. július 11-én rendkívüli felmondással megszüntette a felperes munkaviszonyát azzal az indokolással, hogy aznap 03:58 perckor egy személyt őrizetlenül hagyott a munkahelyén lévő shopban, nem szólt a raktárban dolgozó pénztárosnak, és ezzel lehetőséget adott arra, hogy a töltőállomáson 677.819 forint értékben lopást kövessenek el. Ezen magatartásával a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét jelentős mértékben megszegte. A rendkívüli felmondás már hatályát veszített jogszabályon alapuló jogorvoslati figyelmeztetést tartalmazott. A felperes megtagadta a rendkívüli felmondás átvételét, amelyről jegyzőkönyv készült. Az alperes 2003. szeptember 12-ei dátummal ismét rendkívüli felmondást készített - szintén helytelen jogorvoslati kioktatással - azzal, hogy a felperes munkaviszonyát 2003. július 11-ével szünteti meg. A felperes átlagkeresete a munkaviszony megszüntetésekor 73.180 forint volt. A felperes 2003. július 15-étől 2003. augusztus 31-éig, majd 2008. május 6-ától 2008. június 15-éig keresőképtelen beteg volt. 2004. március 1-jétől új munkaviszonyt létesített, az elsőfokú ítélet hozatalának időpontjáig ezen munkaviszonyból 3.456.886 forint bér jellegű jövedelme származott. A Budaörsi Városi Bíróság 2007. március 2-án kelt és március 5-én jogerőre emelkedett 12.B.758/2004/121. számú ítéletével a felperest felmentette az ellene bűnsegédként elkövetett lopás büntette miatt emelt vád alól. Az alperes 2007. novemberében a felperes részére 75.000 forintot megfizetett. A munkaügyi bíróság ítéletének indokolásában megállapította, hogy a felperes számára nyitva álló keresetindítási határidőt 2003. júliusától kell számítani, miután azonban az alperes jogorvoslati jogra történő kioktatása nem volt megfelelő, ezért a felperes elévülési időn belül nyújthatta be keresetét. Nem fogadta el az alperes azon hivatkozását, mely szerint a rendkívüli felmondást nem volt szükséges indokolni, miután a felperes munkaviszonya megszüntetésére próbaidőn belül került sor. Álláspontja szerint, miután indokolt rendkívüli felmondás kiadására került sor, ezért az indoklásnak valósnak és okszerűnek kellett lennie. Ennek bizonyítása az alperest terhelte, és ő a bizonyítási teherre és a bizonyítás elmaradásának következményeire történt figyelmeztetés ellenére sem igazolta a rendkívüli felmondás indokának valóságát és okszerűségét, ezért a bíróság megállapította a munkaviszony megszüntetés jogellenességét. Az elsőfokú bíróság az alperest az Mt. 141. § és 100. § (6) bekezdés alapján elmaradt munkabér megfizetésére kötelezte 2003. június 1-jétől, beszámítva abba az alperes által utólag kifizetett 75.000 forintot, valamint a felperes új munkaviszonyából származó jövedelmét. Az összegszerűség

számítása során megállapította, hogy a felperes 2003. június 1-jétől az ítélet meghozataláig - leszámítva keresőképtelenségének időszakát - az alperesnél összesen 4.610.340 forint munkabérben részesült volna, ebből az alperes kifizetett 75.000 forintot, új munkahelyén pedig 3.456.886 forint munkabért kapott. Ezért a felperest elmaradt munkabér jogcímén 1.078.454 forint illetve meg. Az alperest kötelezte betegszabadságra járó távolléti díjként az Mt. 137. § (1) és (3) bekezdése alapján 58.544 forint, 15 nap felmentési időre járó átlagkeresetként az Mt. 100. § (7) bekezdése alapján 36.590 forint megfizetésére. Az Mt. 100. § (4) bekezdése alapján hat havi átlagkeresetet állapított meg a felperes részére, valamint az alperest a fenti összegek kamatai és perköltség megfizetésére is kötelezte. Az alperes fellebbezésében kérte, hogy a bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, és a felperes keresetét a jogalap körében utasítsa el, valamint kötelezze perköltség megfizetésére. A felperes fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet helybenhagyását és perköltsége megállapítását kérte. A Pest Megyei Bíróság 8.Mf.20.851/2009/4. számú ítéletében a munkaügyi bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és az alperest terhelő marasztalási összeget 1.612.668 forintról 241.404 forintra leszállította. Mellőzte az 1.078.454 forint és ezen összeg után járó kamatfizetési kötelezettséggel kapcsolatos rendelkezést, továbbá megállapította, hogy a felperes munkaviszonya az alperesnél 2009. augusztus 28-án szűnik meg. Az alperest terhelő első fokú eljárási illeték összegét 96.760 forintról 52.690 forintra leszállította, valamint kötelezte az alperest 25.000 forint másodfokú perköltség és 52.690 forint fellebbezési eljárási illeték megfizetésére. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást annyiban kiegészítette, hogy a felperes új munkáltatójától, a R.r. Bt.-től a becsatolt kimutatás szerint 2008. január 1-jétől szeptember 30-áig havi 80.000 forint, összesen 720.000 forint munkabér, valamint havi 400.000 forint, összesen 3.600.000 forint cafetéria juttatásban részesült. Ennek figyelembevételével a megyei bíróság azt állapította meg, hogy 2003. szeptember 1-jétől a felperest 4.537.160 forint összegű munkabér illetve volna meg az ítélet meghozataláig - a 73.180 forintos munkabér figyelembevételével - ezen időszakban azonban a felperes 3.581.799 forint adózott és 3.600.000 forint nem adózott cafetéria juttatásban részesült. A másodfokú bíróság ítélete indoklásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a munkaviszonyt megszüntető intézkedés jogellenességével kapcsolatban megfelelően döntött. Téves az alperes arra való hivatkozása, hogy a jogviszony megszüntetésére próbaidő alatt és ennek megfelelően indoklási kötelezettség nélkül, jogszerűen került sor. Az alperes ezzel nem élt, bár lehetősége lett volna a próbaidő alatti indoklás nélküli jogviszony megszüntetésére. Az alperes rendkívüli felmondást adott ki és emiatt a munkáltatót terheli annak bizonyítása, hogy az abban foglalt indokok valósak és okszerűek-e. Miután az alperes fellebbezése nem tartalmazott konkrétumot a fellebbezési intézkedés

valós és okszerű voltára vonatkozóan, ezért nem állapítható meg, hogy a rendkívüli felmondás jogszerűen került volna kiadásra. A megyei bíróság ugyanakkor azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság tévesen számolta ki a felperes elmaradt jövedelmét, amelynél minden adózott és nem adózott juttatást figyelembe kell venni. Az első fokú eljárás során becsatolt igazoláson 3.600.000 forint összegben cafetéria juttatás került feltüntetésre, ezért ennek beszámítására volt szükség. A felperes így kiszámított jövedelme magasabb volt, mint amit ugyanezen időszak alatt az alperesnél megkereshetett volna, ezért a másodfokú bíróság kizárólag a betegszabadság idejére a felperest megillető összeg, valamint a felmentési időre járó átlagkeresetre való jogosultságát állapította meg. Az Mt. 100. § (4) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság által megállapított hat havi átlagkereset összegét két havi átlagkeresetre csökkentette a jogsértés csekély súlyára tekintettel. A jogerős ítélet ellen a felperes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. A felülvizsgálati kérelemben kérte a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő határozat hozatalát. A felperes felülvizsgálati érvelése szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását nem az alperesi fellebbezés keretein belül, hanem azon túlterjeszkedve indokolta. Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének jogalapját támadta, azonban a másodfokú bíróság ezen túlterjeszkedett, és a munkaügyi bíróság ítéletét az elmaradt munkabér és az Mt. 100. § (4) bekezdése alapján megítélt „séreلمي díj” vonatkozásában, vagyisösszezszerűségében változtatta meg. Felülvizsgálati kérelméhez csatolta a R.R. Bt. könyvelését végző E.H.Kft. igazolását arról, hogy a felperes részére kiadott - az első fokú eljárásban becsatolt - 2007-2008-2009 évi bérkartonok megtévesztően tartalmaztak „tárgyhóig arányos cafetéria” jogcímként havi 400.000 forintos összeget, mert ilyen jogcímen kifizetés nem történt, a felperes a munkaviszony fennállása alatt kizárólag alapbérben részesült. Hivatkozott arra, hogy a másodfokú bíróság megsértette a Pp. 253. § (3) bekezdésében foglaltakat, valamint a Pp. 221. § (1) bekezdését is. A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alapos.

A Pp. 253. § (3) bekezdése szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét csak a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között (Pp. 247. §) változtathatja meg.

A másodfokú bíróság nem terjeszkedhet túl a fellebbezési kérelmen, vagyis az elsőfokú bíróság ítéletét nem változtathatja meg olyan indokból, amelyre a fellebbezés nem hivatkozott. A felperes a felülvizsgálati kérelmében helyesen fejtette ki, hogy az alperes az elsőfokú bíróság ítélete elleni fellebbezésben kizárólag az ítélet jogalapját támadta és azt állította, hogy miután a munkaviszony megszüntetésére próbaidőn belül került sor, ezért a felmondást nem

volt kötelező indokolnia. A másodfokú bíróság ennek kapcsán az ítélete indokolásában kifejtette, hogy a jogalap kérdéskörében az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolásával egyetért. A tényállást azonban kiegészítette, és az első fokú eljárás során becsatolt igazolás szerint feltüntetett 3.600.000 forint adómentes cafetéria juttatást az elmaradt munkabér körébe beszámította, továbbá a munkaügyi bíróság által az Mt. 100.§ (4) bekezdése alapján megítélt hat havi átlagkereset összegét két havi átlagkeresetre mérsékelte, ezáltal az alperes fizetési kötelezettségét jelentős mértékben csökkentette. Az alperes a fellebbezésében sem a munkabér összegét, sem az Mt. 100. § (4) bekezdésében szabályozott - a munkaügyi bíróság által mérlegeléssel megállapított - hat havi átlagkereset összegét nem sérelmezte, ezek mérséklésére a másodfokú eljárás során sem volt lehetőség. A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a Pest Megyei Bíróság ítéletét azon részében, amellyel a Pest Megyei Munkaügyi Bíróság 4.M.1662/2007/15.számú ítéletének az alperest 1.612.688 forint megfizetésére kötelező rendelkezését megváltoztatta és az alperes által fizetendő marasztalási összeget 241.404 forintra leszállította, továbbá mellőzte az 1.078.454 forint és ezen összeg után járó kamatfizetési kötelezettséggel kapcsolatos rendelkezést, a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és a munkaügyi bíróság ítéletét helybenhagyta, ezt meghaladóan a megyei bíróság ítéletét hatályában fenntartotta. A Pp. 78. § (1) bekezdés alapján kötelezte a pervesztes alperest a felperes felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltsége viselésére. Az alperes a 6/1986.(VI.26) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján köteles a felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére.

Budapest, 2010. október 13.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Hajdu Edit s.k. előadó bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelül: tisztviselő